

Xây dựng hệ thống ngân hàng câu hỏi thi trắc nghiệm khách quan trong kiểm tra, đánh giá kết quả học tập các môn Ngoại ngữ, Tin học ở Trường Đại học Cảnh sát nhân dân

Bùi Đăng Khoa*

*Khoa Ngoại ngữ - Tin học, Trường ĐH Cảnh sát nhân dân

Received: 22/12/2022; Accepted: 25/12/2022; Published: 29/12/2022

Abstract: *In recent years, the renovation of the testing and assessment of learning outcomes has been paid much attention by the Party Committee and the Rector Board of the People's Police University and considers this an important step in innovation in education and training. The objective multiple-choice test method has been quickly put into use in the People's Public Security schools and increasingly shows the superiority of this method. In the content of this article, the author introduces some content related to objective multiple-choice testing methods and proposes steps to build an objective multiple-choice question bank that can be used in the future by teachers at Faculty of Foreign Languages and Informatics, People's Police University.*

Keywords: *Testing, assessment, objective test, People's Public Security University*

1. Đặt vấn đề

Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam khóa XI về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”, Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII tiếp tục khẳng định “giáo dục là quốc sách hàng đầu, phát triển giáo dục và đào tạo nhằm nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài. Chuyển mạnh quá trình giáo dục chủ yếu từ trang bị kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học; học đi đôi với hành, lý luận gắn với thực tiễn”. Qua đó, Bộ Công an cũng xác định những quan điểm cụ thể trong Nghị quyết số 17-NQ/ĐUCA ngày 28/10/2014 và chỉ thị số 13/CT-BCA ngày 28/10/2014 về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo trong Công an nhân dân”. Trước yêu cầu về đổi mới toàn diện giáo dục đào tạo, đặc biệt là nhiệm vụ xây dựng hệ thống ngân hàng câu hỏi thi đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp trong kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của người học góp phần quan trọng, nhằm nâng cao chất lượng công tác giáo dục đào tạo trong giai đoạn hiện nay. Trên xu hướng đó, Trường Đại học CSND đã có cách nhìn nhận, đánh giá và xác định rõ tầm quan trọng của hệ thống ngân hàng câu hỏi thi. Chính vì thế, Đảng ủy, Ban Giám hiệu luôn chỉ đạo sát sao, đồng thời yêu cầu các đơn vị gồm Phòng Quản lý đào tạo, Phòng Khảo thí và đảm bảo chất lượng đào

tao, các Khoa nói chung, Khoa ngoại ngữ, tin học nói riêng cần chú trọng thực hiện công tác xây dựng, quản lý, sử dụng ngân hàng câu hỏi thi. Thời gian qua, hệ thống ngân hàng câu hỏi thi đã được nhà trường triển khai thực hiện và bước đầu đem lại hiệu quả.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số nội dung liên quan đến trắc nghiệm khách quan

Trắc nghiệm khách quan là một cách ra đề thi có hiệu quả, tránh học tủ, học vẹt ở người học và tránh sự chủ quan của người chấm bài. Việc ra đề trắc nghiệm khách quan là rất quan trọng không chỉ ở những kỳ thi tốt nghiệp, tuyển sinh đại học, mà còn đối với các kỳ thi kết thúc môn ở bậc đại học. Trắc nghiệm khách quan là dạng đề thi trong đó mỗi câu hỏi kèm theo câu trả lời sẵn. Ở phần câu hỏi cung cấp một phần hay tất cả thông tin cần thiết và đòi hỏi học viên phải chọn một hay nhiều đáp án trả lời đúng nhất. Hình thức đề thi này đảm bảo tính khách quan, chính xác, ổn định và không phụ thuộc vào các yếu tố như phẩm chất của chữ viết, khả năng diễn đạt tư tưởng của học viên hoặc chủ quan của người chấm; Việc chấm bài nhanh, có thể sử dụng phiếu chấm, máy để chấm. Ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm khách quan số lượng câu hỏi lớn nên có thể bao quát được kiến thức toàn diện của môn học; Có độ giá trị cao hơn nhờ tính chất có thể dùng đo những mức tư duy khác nhau theo sự phân loại của thang Bloom, cụ thể:

- Nhớ (Knowledge): được định nghĩa là sự nhớ

lại các dữ liệu đã học được trước đây. Điều đó có nghĩa là một người có thể nhắc lại một loạt dữ liệu, từ các sự kiện đơn giản đến các lý thuyết phức tạp, tái hiện trong trí nhớ những thông tin cần thiết. Đây là cấp độ thấp nhất của kết quả học tập trong lĩnh vực nhận thức

- Hiểu (Comprehension): được định nghĩa là khả năng nắm được ý nghĩa của tài liệu. Điều đó có thể thể hiện bằng việc chuyển tài liệu từ dạng này sang dạng khác bằng cách giải thích tài liệu và bằng cách ước lượng xu hướng tương lai. Kết quả học tập ở cấp độ này cao hơn so với nhớ, và là mức thấp nhất của việc thấu hiểu sự vật.

- Áp dụng (application): được định nghĩa là khả năng sử dụng các tài liệu đã học vào một hoàn cảnh cụ thể mới. Điều đó có thể bao gồm việc áp dụng các quy tắc, phương pháp, khái niệm, nguyên lý, định luật và lý thuyết. Kết quả học tập trong lĩnh vực này đòi hỏi cấp độ thấu hiểu cao hơn so với cấp độ hiểu trên đây.

- Phân tích (Analysis): được định nghĩa là khả năng phân chia một tài liệu ra thành các phần của nó sao cho có thể hiểu được các cấu trúc tổ chức của nó. Điều đó có thể bao gồm việc chỉ ra đúng các bộ phận, phân tích mối quan hệ giữa các bộ phận, và nhận biết được các nguyên lý tổ chức được bao hàm. Kết quả học tập ở đây thể hiện một mức độ trí tuệ cao hơn so với mức hiểu và áp dụng vì nó đòi hỏi một sự thấu hiểu cả nội dung và hình thái cấu trúc của tài liệu.

- Tổng hợp (Synthesis): được định nghĩa là khả năng sắp xếp các bộ phận lại với nhau để hình thành một tổng thể mới. Điều đó có thể bao gồm việc tạo ra một cuộc giao tiếp đơn nhất một kế hoạch hành động (dự án nghiên cứu), hoặc một mạng lưới các quan hệ trừu tượng. Kết quả học tập trong lĩnh vực này nhấn mạnh các hành vi sáng tạo, đặc biệt tập trung chủ yếu vào việc hình thành các mô hình hoặc cấu trúc mới.

- Đánh giá (Evaluation): là khả năng xác định giá trị của tài liệu. Việc đánh giá dựa trên các tiêu chí nhất định. Đó có thể là các tiêu chí bên trong hoặc các tiêu chí bên ngoài, và người đánh giá phải tự xác định hoặc được cung cấp các tiêu chí. Kết quả học tập trong lĩnh vực này là cao nhất trong các cấp bậc nhận thức vì nó chứa các yếu tố của mọi cấp bậc khác. Các công cụ đánh giá có hiệu quả phải giúp xác định được kết quả học tập ở mọi cấp độ nói trên để đưa ra một nhận định chính xác về năng lực của người được đánh giá về chuyên môn liên quan.

Tuy nhiên, trắc nghiệm khách quan không thể hiện được tính sáng tạo, logic, sự thông minh, sự

khéo léo của thí sinh trong giải quyết tình huống; Để đảm bảo tính hiệu quả của hệ thống ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm khách quan đòi hỏi cần phải xây dựng theo các bước cụ thể sau đây:

- Bước 1: Giáo viên/tổ nhóm giáo viên xây dựng ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm của môn học phải xác định được mục tiêu cần đánh giá dựa trên mục tiêu giảng dạy của môn học, sự phân loại mục tiêu giáo dục và các mức độ của lĩnh vực nhận thức.

- Bước 2: Sau khi đã phân tích, xác định các mục tiêu cụ thể của quá trình dạy học, lập bảng dự kiến phân bố hợp lý các câu hỏi của bài trắc nghiệm theo mục tiêu và nội dung môn học. Tùy thuộc vào mục tiêu môn học có thể xây dựng các bảng trọng số của bài trắc nghiệm khác nhau, như là: theo nội dung chương trình học hoặc theo mục tiêu giảng dạy, hoặc kết hợp cả nội dung chương trình và mục tiêu giảng dạy. Trong đó, loại bảng đặc trưng được thiết kế theo ma trận hai chiều sẽ thuận tiện hơn cho quá trình biên soạn bộ câu hỏi trắc nghiệm.

- Bước 3: Biên soạn câu hỏi trắc nghiệm theo bảng trọng số: Dựa vào bảng đặc tả đã được xác định, giáo viên tiến hành biên soạn câu hỏi thi. Tùy vào đặc điểm, mục tiêu môn học để lựa chọn loại câu hỏi trắc nghiệm. Dạng câu hỏi trắc nghiệm nhiều lựa chọn được sử dụng phổ biến hơn cả vì tỉ lệ may rủi thấp và thuận tiện trong việc chấm điểm, xử lý. Thông thường có một số dạng câu hỏi trắc nghiệm sau:

Câu ghép đôi (matching items) đòi hỏi thí sinh phải ghép đúng từng cặp nhóm từ ở hai cột với nhau sao cho phù hợp về ý nghĩa. Đối với loại câu hỏi này, người ta thường cho số yếu tố ở cột bên trái không bằng số yếu tố ở cột bên phải, để tránh thí sinh dùng phương pháp loại trừ; Câu điền khuyết (supply items): nêu một mệnh đề có khuyết một bộ phận, thí sinh phải nghĩ ra nội dung thích hợp để điền vào chỗ trống; Câu trả lời ngắn: (short answer): là câu trắc nghiệm đòi hỏi trả lời bằng nội dung rất ngắn; Câu đúng sai (yes/no question): đưa ra một nhận định, thí sinh phải lựa chọn một trong hai phương án trả lời để khẳng định nhận định đó là đúng hay sai; Câu nhiều lựa chọn (multiple choice questions) đưa ra một nhận định và 4 – 5 phương án trả lời, thí sinh phải chọn để đánh dấu vào một phương án đúng hoặc phương án tốt nhất.

- Bước 4: Phân tích bộ câu hỏi bằng phương pháp chuyên gia: Sau khi đã biên soạn xong, các chuyên gia theo lĩnh vực chuyên môn sẽ phân tích, đánh giá, nhận xét góp ý, phản biện từng câu hỏi thi. Những

câu hỏi được nhận xét chưa đạt yêu cầu sẽ bị loại bỏ, thay thế hoặc chỉnh sửa lại để đưa vào sử dụng.

- Bước 5: Hoàn thiện câu hỏi, đưa vào sử dụng: Các câu hỏi đã đạt yêu cầu sau khi phân biện sẽ được chỉnh sửa, hoàn thiện, được mã hóa để đưa vào ngân hàng đề thi phục vụ quá trình đánh giá kết quả học tập của học viên.

- Bước 6: Đánh giá và chỉnh lý

Sau một thời gian sử dụng ngân hàng câu hỏi thi trắc nghiệm, phải có sự đánh giá chất lượng của từng câu hỏi trắc nghiệm và từ đó đánh giá được chất lượng của ngân hàng, đánh giá chất lượng phải dựa trên những đại lượng đặc trưng sau: Độ khó; Độ phân biệt; Độ tin cậy; Độ giá trị: Do đó, để một đề trắc nghiệm đo được trình độ học tập của người học, cần phải thiết kế và xây dựng đề thi trắc nghiệm bám sát mục tiêu của môn học.

Từ thực tiễn công tác cho thấy, các bước trong quy trình xây dựng câu hỏi trắc nghiệm khách quan có mối liên hệ chặt chẽ với nhau, là một vòng tròn khép kín nên khi xây dựng các câu hỏi người xây dựng cần chú ý không để sai sót ở bất kỳ khâu nào, có như vậy khi đưa vào sử dụng mới đánh giá chính xác được năng lực của học viên.

2.2. Một số kiến nghị đề xuất

Để xây dựng, quản lý và sử dụng hệ thống ngân hàng câu hỏi thi trắc nghiệm tại Trường Đại học CSND một cách hiệu quả, phát huy các ưu điểm, đòi hỏi cần tập trung thực hiện một số nội dung sau:

Thứ nhất, cần tiếp tục hoàn thiện hệ thống các quy định, hướng dẫn trong công tác xây dựng, quản lý, sử dụng ngân hàng đề thi nói chung trong đó có ngân hàng câu hỏi thi trắc nghiệm để các đơn vị thống nhất thực hiện. Bên cạnh đó, để đáp ứng yêu cầu ứng dụng công nghệ thông tin trong xây dựng, quản lý, khai thác sử dụng ngân hàng đề thi, cần triển khai tập huấn sử dụng phần mềm Quản lý ngân hàng câu hỏi thi tới các cán bộ phòng khảo thí và đảm bảo chất lượng đào tạo, trong quá trình sử dụng phần mềm, kịp thời cập nhật các tính năng mới nhằm đáp ứng tốt yêu cầu thực tiễn.

Thứ hai, cần phải bám sát nội dung chương trình đào tạo, trung trọng tâm bài giảng khi xây dựng ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm khách quan, những câu hỏi cần thiết thực cả về lý luận lẫn thực tiễn, đảm bảo phù hợp với mục tiêu môn học, trình độ nhận thức của người học, đảm bảo đánh giá đúng các mức độ đạt được về kiến thức của người học theo thang nhận thức Bloom. Khuyến khích việc ra đề thi theo hướng gắn liền với thực tiễn công tác, làm việc, chiến đấu

của Công an nhân dân để phát huy khả năng vận dụng, thực hành của SV.

Thứ ba, phải đảm bảo những yêu cầu, quy trình và kỹ thuật soạn thảo câu hỏi trắc nghiệm khách quan một cách khoa học. Khoa Ngoại ngữ, tin học cần có kế hoạch cụ thể và đăng ký biên soạn từ đầu năm học; thành lập các tổ, nhóm để tập thể các giảng viên trong đơn vị cùng phân biện, bổ sung, hoàn thiện ngân hàng đề thi của đơn vị mình.

Thứ tư, bộ câu hỏi trắc nghiệm khách quan được xây dựng sau khi đã tiến hành thử nghiệm và đưa vào sử dụng trong hệ thống ngân hàng câu hỏi phải đảm bảo hiệu quả sử dụng trong hoạt động kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của SV, các đơn vị giảng dạy cần chủ động cập nhật, điều chỉnh ngân hàng câu hỏi thi để kiến thức thường xuyên được đổi mới, phù hợp với yêu cầu của thực tiễn công tác giảng dạy trong bối cảnh hiện nay.

3. Kết luận

Công tác kiểm tra đánh giá kết quả học tập của SV là nội dung rất quan trọng trong quá trình dạy và học. Phương thức tiến hành kiểm tra đánh giá kết quả học tập của SV có ảnh hưởng không nhỏ đến tinh thần, thái độ học tập của người học, tinh thần sáng tạo trong giảng dạy của giảng viên. Vì vậy, việc chú trọng trong xây dựng và sử dụng hệ thống ngân hàng câu hỏi trắc nghiệm khách quan sẽ góp phần tích cực và việc nâng cao hiệu quả công tác giáo dục và đào tạo tại nhà trường, giúp công tác kiểm tra đánh giá trở nên khách quan, minh bạch, chính xác, góp phần đưa nhà trường thành cơ sở giáo dục đạt chuẩn theo yêu cầu của Bộ Công an và Bộ Lao động Thương binh và xã hội./.

Tài liệu tham khảo

1. Ban chấp hành TƯ (2013), *Nghị quyết số 29NQ/TW ngày 4/11/2013 của BCH TW Đảng Khóa II về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo”*; Hà Nội
2. Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng Cộng sản Việt Nam.
3. Đảng ủy Công an (2014), *Nghị quyết số 17-NQ/ĐUCA ngày 28/10/2014 và chỉ thị số 13/CT-BCA ngày 28/10/2014 về “Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đào tạo trong Công an nhân dân”*. Hà Nội
4. Đỗ Anh Dũng, Trần Thị Thúy (2020), *bài báo “Xây dựng hệ thống câu hỏi trắc nghiệm khách quan trong kiểm tra, đánh giá kết quả học tập học phần “tiếng anh 1” của SV học viện cảnh sát nhân dân”*, Tạp chí Giáo dục - Học viện Cảnh sát nhân dân, Số 486, 9/2020)